

Handläggare
Elisabet Wallgren
Telefon: 08-508 01 509**Till**
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2018-08-30

Remiss av Snabbare lagföring (Ds 2018:9)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektörAlex Baena
ekonomichef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat utredningen Snabbare lagföring (Ds 2018:9) från Regeringskansliet. Utredningens uppdrag var att utreda och föreslå åtgärder som leder till en snabbare lagföring av brott. Arbetet har haft särskilt fokus på unga och återfallsförbrytare.

Utredningen föreslår b.l.a. att en försöksverksamhet med ett snabbförfarande för unga lagöverträdare införs. Försöksverksamheten är tänkt att genomföras inom ramen för nuvarande försöksverksamhet i norra Stockholm, påbörjas i januari 2019 och pågå under två år. Försöksverksamheten ska genomföras genom att Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten får i uppdrag att träffa samverkansavtal med respektive stadsdelsnämnd. Snabbförfarandet bygger på en ökad samverkan mellan polisen och socialtjänsten i inledningsskedet av brottsutredningen, en metod för polisen att genomföra omedelbara utredningsåtgärder och ett tidigt första förhör efter ingripandet. Målet är att den unge ska lagföras inom tio veckor efter brottet.

Sammantaget ser förvaltningen positivt på förslagen i remissen. De bedöms skapa förutsättningar för ett effektivare arbete hos både polis och socialtjänst. Förvaltningen delar förhoppningen om att utredningens förslag kommer att medföra att ungdomen snabbare lagförs.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Snabbare lagföring (Ds 2018:9), en utredning från Regeringskansliet, till Rinkeby-Kista, Norrmalm och Skarpnäcks stadsdelsnämnder samt socialnämnden och överförmyndarnämnden. Synpunkter på remissen ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 24 augusti 2018. Remissen bifogas.¹

Ärendet

Regeringskansliets utredare har haft i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder som leder till en snabbare lagföring av brott. Arbetet har haft särskilt fokus på unga och återfallsförbrytare.

Utgångspunkten för utredningen var att det ska röra sig om brott som kan utredas relativt enkelt men uppdraget begränsades inte till några specifika brottstyper. Därtill var uppdraget att brottet ska kunna provas så snart som möjligt, från samma dag som ingripandet upp till ungefär två veckor från det.

Utredarna skulle också identifiera åtgärder för en snabbare lagföring som kan genomföras omedelbart. Dessa åtgärder och förslag till genomförande har delredovisats i, *En snabbare lagföring – försöksprojekt med ett snabbförfarande i brottmål* (Ds 2017:36), som presenterades i augusti 2017.

Jourdomstolar

Utredningen har kommit fram till att dygnet-runt-öppna jourdomstolar skulle kunna skapa praktiska förutsättningar för omedelbar eller i det närmaste omedelbar lagföring men att antalet mål som skulle kunna avgöras omedelbart är begränsat.

Internationell jämförelse

Utredningen visar att det förekommer stora variationer internationellt i försök att uppnå en snabbare lagföring. Rena jourdomstolslösningar används inte i någon större utsträckning.

Förslaget om en försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål för vuxna lagöverträdare

I augusti 2017 delredovisades *En snabbare lagföring – försöksprojekt med ett snabbförfarande i brottmål* (Ds 2017:36).

Snabbförfarandet har införts på försök i norra Stockholm.

Verksamheten inleddes i januari 2018 och ska pågå i två år.

Enligt utredningen kan ett utvecklat arbetssätt med fokus på direkta utredningsåtgärder leda till snabbare brottsutredningar.

¹ Endast sammanfattningen ur promemorian i departementsserien remitterades. Promemorian i sin helhet kan läsas på Regeringskansliets hemsida:

<https://www.regeringen.se/remisser/2018/05/remiss-av-ds-20189-snabbare-lagforing/> (senast hämtad 2018-07-04)

Snabbförfarandet möjliggör lagföring inom två till sex veckor från polisens ingripande.

Snabbförfarande i brottmål för vuxna lagöverträdare

Det föreslås att försöksprojektet utvidgas geografiskt i januari 2019 och förlängs med ytterligare två år.

Snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare

Utredningen föreslår att en försöksverksamhet med ett snabbförfarande för unga lagöverträdare införs i syfte att åstadkomma en snabbare lagföring för personer under 18 år.

Snabbförfarandet bygger på:

- en ökad samverkan mellan polisen och socialtjänsten (socialnämnden) i inledningsskedet av brottsutredningen,
- en metod för polisen att genomföra omedelbara utredningsåtgärder i samband med ett ingripande och under aktiv ledning av en förundersökningsledare, och
- ett tidigt första förhör efter ingripandet.

Målet är att den unge ska lagföras inom tio veckor efter brottet.

Försöksverksamheten är tänkt att genomföras inom ramen för nuvarande försöksverksamhet i norra Stockholm, påbörjas i januari 2019 och pågå under två år. Försöksverksamheten ska genomföras genom att Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten får i uppdrag att träffa samverkansavtal med respektive stadsdelsnämnd.

Häktning och snabbare lagföring för frihetsberövade vid mindre allvarlig brottslighet

Utredningen föreslår att en ny häktningsbestämmelse införs som möjliggör häktning oavsett brottets straffskala.

Förenklade bestämmelser om slutunderrättelse vid enklare förundersökningar

Utredningen föreslår att åtal i vissa fall ska få beslutas utan att den misstänkte och försvararen fått möjlighet att ta del av förundersökningsmaterialet eller begära komplettering av förundersökningen. Detta ska vara möjligt i fall där förundersökningen leds av Polismyndigheten och det inte är föreskrivet strängare straff än sex månader fängelse för brottet.

Reformbehov

Utredningen identifierade flera frågor som föranleder reformbehov. Dessa bedömdes vara av så stor komplexitet att de inte var möjliga att behandla inom ramen för utredningens uppdrag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa avdelningen i samråd med berörda avdelningar inom förvaltningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd och råd för funktionshinderfrågor har getts möjlighet att inkomma med synpunkter på remissen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är generellt positiv till snabbare konsekvenser för gärningspersoner. Remissens förslag är speciellt gynnsamt för yngre gärningspersoner som löper risk att utveckla en kriminell livsstil. Förvaltningen är positiv till förslag, som med bibehållen rättssäkerhet, möjliggör en snabbare lagföring av brott.

För att få till stånd de förslag som remissen föreslår så identifierar förvaltningen, likt utredarna, ett behov av en ökad samverkan mellan polis och socialtjänst. Fördjupad samverkan kommer ge socialtjänsten bättre förutsättningar att arbeta utifrån sitt uppdrag.

För att socialtjänsten så snabbt som möjligt ska kunna erbjuda stöd och insatser till förbrytare är samverkan i ett tidigt skede av polisutredningen betydelsefullt. Exempelvis bör socialsekreterare närvara vid första förhör med förbrytare. För att möjliggöra detta krävs att socialsekreteraren får en kallelse till förhöret. Om ett första förhör hålls inom en vecka från brottstillfället underlättar det för socialtjänsten att tidigt komma igång med utredning och bedömning av den unges behov. Det skapar även bättre förutsättningar för socialtjänsten att färdigställa yttranden i tid.

Sammantaget ser förvaltningen positivt på förslagen i remissen. De bedöms skapa förutsättningar för ett effektivare arbete hos både polis och socialtjänst. Förvaltningen delar förhoppningen om att utredningens förslag kommer att medföra att ungdomen snabbare lagförs. Konsekvenserna blir tydligare för ungdomen om tiden mellan brott och påföljd kortas ner. Förslaget anses också vara ett steg i rätt riktning för fördjupad samverkan mellan myndigheterna.

Bilaga

Remiss av Snabbare lagföring (Ds 2018:9)